

Quyền quay phim cảnh sát

Bài NGUYỄN ĐẠT THỊNH

Hôm 26 tháng Hai, 2017, trung sĩ cảnh sát Kenneth Becker chặn một chiếc taxi lại, người tài xế, anh Jesse Bright, lấy cell phone ra quay phim cảnh anh bị cảnh sát chặn xe. Một cảnh sát viên khác, đồng sự với Becker bảo Bright phải ngưng quay, vì quay video cảnh sát là phạm pháp.

Bright trả lời anh này, “Tôi là một luật sư, tôi biết luật.”

Chuyện xảy ra tại thành phố Wilmington, North Carolina, anh Bright nói với phóng viên Washington Post, trong những lúc không bận với công việc bên vực thân chủ trước tòa án, anh lái taxi kiếm tiền thêm để trả nợ chính phủ, nợ anh vay trong mấy năm học đại học.

Anh tài xế luật sư Jesse Bright

Ảnh cảnh sát đột luật Kenneth Becker

Máy video ghi hình và ghi âm câu anh cảnh sát này bảo Bright là anh ta sẽ bỏ tù Bright nếu anh không lập tức tuân lệnh cảnh sát. Nếu không có đĩa video này, hai anh cảnh sát sẽ cãi bậy cãi biến là họ không hề nói dối, lừa gạt công chúng là có luật mới cầm quay phim cảnh sát hành sự, và sẽ được tòa tin, vì họ mặc sắc phục nhân viên công lực.

Sau này Bright nói với truyền thông anh mãnh liệt tin tưởng là hình ảnh và âm thanh ghi nhận những cuộc tiếp xúc với cảnh sát sẽ là tài liệu quyết định khi ra tòa; ngay lúc đó anh bảo viên cảnh sát vừa hăm dọa anh, “Cảm ơn ông cảnh cáo tôi, nhưng tôi vẫn tiếp tục quay video vì đó là quyền của tôi.”

Trung sĩ Becker chen vào, bảo Bright, “Nè, ông bạn, tắt máy đi. Ok?”

Bright tiếp tục hướng máy ra ngoài cửa sổ xe, tiếp tục ghi hình, ghi âm cuộc “gặp gỡ” giữa anh và hai nhân viên công lực.

“Dont record me,” (đừng ghi âm, ghi hình tôi) anh trung sĩ cảnh sát lặp lại. “Anh có nghe tôi nói gì không?”

“Quý ông là viên chức cảnh sát đang thi hành nhiệm vụ, thì tôi có quyền quay phim các ông làm việc chứ.”

Becker, “Coi chừng, vừa ban hành luật mới đó, anh không tắt máy, tôi bỏ tù anh.”

“Bỏ tù tôi, chỉ vì tôi quay video cảnh ông làm việc à? Có luật mới thật à? Luật đó như thế nào?”

Cuộc đôi co trở thành căng thẳng hơn; Becker ra lệnh cho Bright ra khỏi xe, gọi anh là “a jerk” (thằng đểu), và cảnh cáo anh là anh nên cầu nguyện để cảnh sát đừng tìm thấy “something” (vật gì) trong xe anh; Bright tiếp tục bảo Becker, “Tôi biết quyền công dân của tôi.” Becker trả lời, “Hy vọng anh thật biết luật pháp, vì tôi cũng biết.”

“Tôi lặp lại tôi là một luật sư,” Bright nói, và hỏi Becker, “Ông có cần xem thẻ luật sư của tôi không?”

“Tôi biết anh là tài xế xe Uber, là đủ rồi,” Becker bảo anh luật sư tài xế.

Bright là một luật sư hình sự làm việc tại các tòa án North Carolina, chuyện anh đôi co với cảnh sát xảy ra trong ngày Chủ Nhật 26 tháng 2, ngày anh chạy taxi part time. Anh nhờ báo chí nhấn mạnh để mọi người hiểu tầm quan trọng của bằng video trong mỗi vụ kiện, vì hình ảnh và âm thanh ghi nhận trung thực là những bằng chứng cảnh sát không chối cãi được. Thiếu bằng cứ, khó cãi thắng cảnh sát được. Bright bị cảnh sát chặn hỏi trong lúc anh chờ khách, anh chờ một người đàn ông đến địa chỉ đó, rồi chờ đưa khách trở về nhà -một chuyến

round trip; người khách từ trong cao ốc đi ra, anh bảo khách là anh đang bị cảnh sát chặn giữ, không chờ ông ta về được.

Cảnh sát khám xét người khách, rồi bảo Bright anh đưa khách đến một địa chỉ bán ma túy đang bị cảnh sát rình rập.

Bright kể lại, “Cảnh sát bảo tôi phải biết đó là trạm buôn bán ma túy; tôi trả lời họ tôi chỉ là một người tài xế Uber, thì làm sao tôi biết được. Họ bảo tôi đóng kịch.”

Hôm thứ Tư 3/8/2017 sở cảnh sát Wilmington ra thông cáo nói là cảnh sát trưởng Ralph Evangelous đã cho mở cuộc điều tra nội bộ về việc anh Bright -trong lúc lái Uber- bị cảnh sát bảo anh là anh phạm pháp vì quay video trong lúc bị cảnh sát hạch hỏi. Cả ông Evangelous lẫn ông Ed McMahon, chỉ huy trưởng Sheriff quận Hanover đồng ý xác nhận là việc cảnh sát bảo anh Bright phạm pháp chỉ vì quay video trong lúc anh bị họ chặn lại hạch hỏi là không đúng. Ông Evangelous không nói đích danh trung sĩ Becker trong thông cáo.

Cảnh sát trưởng ra thông cáo, thì anh tài xế cũng viết lên báo -báo địa phương StarNews; anh viết, “Cảnh sát bảo tôi là họ sẽ xét xe tôi, tôi từ chối không cho họ xét; một cảnh sát viên bảo tôi ngừng quay phim họ, tôi cũng từ chối. Anh này đến bên cửa xe và ra lệnh cho tôi ra khỏi xe, tôi lại từ chối và khóa cửa xe lại. Anh ta bảo tôi nên cầu nguyện để cảnh sát không tìm được anything trong xe tôi. Hăm tôi rồi, anh ta gọi máy yêu cầu cảnh sát gửi K-9 tới. (K-9 là đơn vị cảnh sát sử dụng chó đánh hơi để tìm ma túy). Tôi hỏi một anh Sheriff đứng gần xe tôi là có thật có luật cấm quay phim cảnh sát hành sự không. Anh xác nhận có thật, và luật này mới được ban hành.

“Cuối cùng cảnh sát vẫn khám xe, khám cả tôi, bất chấp lời phản đối của tôi, nhưng cả tôi và người khách đi taxi cùng không bị cảnh sát bắt bỏ tù.”

Có thể vì anh đã cầu nguyện, theo lời khuyên của một cảnh sát viên, để họ khám xe mà không tìm được ma túy.

Trung úy Jason August phát ngôn viên sở Sheriff quận Hanover nói với phòng viên truyền thông là chỉ huy trưởng McMahon tin tưởng là các cảnh sát viên đã hành xử không đúng khi họ nói là luật pháp cấm người công dân quay phim khi cảnh sát hành sự. McMahon xác nhận là mọi

người có quyền quay phim, và khuyến khích họ cứ quay thêm nữa.

Chỉ huy trưởng McMahon

Trung úy August còn nói, người Sheriff có mặt trong việc đôi co giữa cảnh sát với anh tài xe Bright, và có nói với Bright là luật pháp cấm anh quay phim cảnh sát đã bị khiển trách.

Câu chuyện có thật 100%, nhưng nghe như chuyện giả tưởng, hoặc chuyện ngụ ngôn đề cao quyền công dân Hoa Kỳ. Ông Mike Meno, phát ngôn viên của hội American Civil Liberties Union vùng North Carolina nhận xét, “Việc cảnh sát xuyên tạc luật pháp về quyền công dân quay phim họ hành sự quả là quá đáng; việc quá đáng này bị lộ trần vì người bị họ dõng gạt là một luật sư, trong những trường hợp khác -họ xuyên tạc luật pháp với người không biết luật thì sao?”

Mike Meno

Ông Meno đặt vấn đề rất đúng: Năm cảnh sát viên, cộng thêm con chó được huấn luyện đánh hơi tìm ma túy được vận dụng để chống lại anh Bright: người không tuân lệnh cảnh sát, không ngừng quay phim cảnh mình bị cảnh sát lạm quyền.

Chỉ huy trưởng Sheriff McMahon còn khiến trách nhân viên của ông vì anh này xác nhận điều gian dối của cảnh sát là có luật mới cấm quay phim cảnh sát hành sự; trong lúc cảnh sát trưởng Evangelous không nói gì cả về việc trừng phạt những cảnh sát viên gian dối và lạm quyền.

Nếu câu chuyện chấm dứt tại đây, luật sư Bright thắng một vụ kiện không xử tại tòa án luật, mà xử tại tòa án dư luận. Anh sẽ nổi tiếng hơn, sẽ có nhiều thân chủ hơn.

Nhưng anh còn có thể thắng lớn hơn nữa nếu anh chính thức yêu cầu thị trưởng Wilmington bãi chức cảnh sát trưởng Evangelous, vì ông này không trừng phạt trung sĩ Becker và những cảnh sát viên khác, dung dưỡng họ lờng gạt quần chúng.

Bright chọn chiến thắng nào? Hải lòng vì không bị cảnh sát bỏ tù sau khi phạm “tội” quay phim họ, hay đòi cảnh sát trưởng làm bổn phận của ông ta: bảo vệ luật pháp?